

Sygn. akt II C 293/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 stycznia 2016 r.

Sąd Okręgowy w Łodzi, w II Wydziale Cywilnym,

w składzie:

Przewodniczący: SSO Paweł Filipiak

Protokolant: st. sekr. sąd. Dagmara Klimczak

po rozpoznaniu w dniu 22 grudnia 2015 r. w Łodzi,

na rozprawie,

sprawy z powództwa A. G. i E. G.

przeciwko R. J. (1) i S. B. (1)

o zapłatę

1. oddała powództwo;

2. zasądza od A. G. i E. G. solidarnie na rzecz R. J. (1) i S. B. (1) kwotę 3600 zł (trzy tysiące sześćset złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sygn. akt II C 293/15

UZASADNIENIE

W pozwie z dnia 5 marca 2015 roku powodowie E. G. i A. G. prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą (...) S.C. z siedzibą w K. wnieśli o zasądzenie od pozwanych S. B. (1) i R. J. (1) solidarnie kwoty 84.583,50 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 27 maja 2014 roku oraz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych.

Uzasadniając swoje żądanie powodowie podali, iż w lipcu 2012 roku Stowarzyszenie (...) w Ł. było organizatorem festiwalu (...) i w ramach tych działań zleciło spółce powodów nagłośnienie, oświetlenie i obsługę techniczną tej imprezy. Pomimo wykonania usługi Stowarzyszenie nie uregulowało należności przysługującej powodom w kwocie 79.950 zł brutto. W związku z tym, że egzekucja prowadzona przeciwko Stowarzyszeniu okazała się bezskuteczna, w ocenie powodów prezes Zarządu Stowarzyszenia - (...) oraz wiceprezes – R. J. (2) ponoszą odpowiedzialność za szkodę wyrządzoną powodom wskutek niezapłacenia należności za wykonaną usługę.

/pozew k. 2-6/

W odpowiedzi na pozew dnia 13 kwietnia 2015 roku pozwani wnieśli o oddalenie powództwa i zasądzenie od powodów na ich rzecz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego, wskazując na brak regulacji prawnych, które przewidywałyby subsydiarną odpowiedzialność członków zarządu za zobowiązania stowarzyszeń i fundacji. Ponadto pozwani podali, że (...) Stowarzyszenia (...) nie ponoszą winy za brak uregulowania należności związanych z organizacją festiwalu.

/odpowiedź na pozew k. 39-40 /

Sąd ustalił następujący stan faktyczny :

W dniu 29 maja 2012 roku Stowarzyszenie (...) zawarło z (...) S.C. z siedzibą w K. umowę dotyczącą zorganizowania w Ł. imprezy (...) w dniach 6-8 sierpnia 2012 roku. Na podstawie w/w umowy Stowarzyszenie zleciło stronie powodowej nagłośnienie imprezy, oświetlenie estrady, ustawienie zadaszenia.

Za wykonanie przedmiotu umowy ustalono ostateczną kwotę wynagrodzenia w wysokości 65.000 zł netto + 23% VAT.

/umowa z 29.05.2012 r. k. 10-12/

Stowarzyszenie (...) zostało zarejestrowane w Rejestrze Stowarzyszeń w listopadzie 2011 roku. Stowarzyszenie nie prowadziło działalności gospodarczej, nie było płatnikiem VAT-u.

/odpis z Krajowego Rejestru Sądowego k. 23-28, zeznania świadków: A. R. protokół r. o. zprawy z 13.10.2015 r. – k. 164v.-165 – adnotacja 00:04:00 , R. M. protokół r. o. zprawy z 13.10.2015 r. – k. 165 – adnotacja 00:14:40 , zeznania pozwanego S. B. (1) protokół r. o. zprawy z 22.12.2015 r. – k. 181v. – adnotacja 00:29:43/

Celem Stowarzyszenia było m.in. upowszechnienie kultury filmowej, propagowanie kina Unii Europejskiej, krajów Europy Wschodniej, Azji, Ameryki Południowej i Północnej, Afryki, Australii, promocja twórczości artystycznej, organizowanie i inspirowanie wydarzeń kulturalnych.

Swoje cele Stowarzyszenie realizowało w szczególności poprzez coroczne organizowanie festiwalu filmowego (...), prowadzenie spotkań i konferencji, działalności wydawniczej, promocyjnej.

/statut Stowarzyszenia k. 46-53/

Stowarzyszenie nie gromadziło środków własnych potrzebnych do realizacji festiwalu. Środki te miały pochodzić z dotacji z Urzędu Miasta Ł. w kwocie 540.000, Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego w kwocie 100.000 zł oraz od sponsorów.

/zeznania świadków: A. R. protokół rozprawy z 13.10.2015 r. – k. 165 – adnotacja 00:07:44, R. M. protokół r. o. zprawy z 13.10.2015 r. – k. 165v. – 166 – adnotacja 00:14:40 , 00:18:32, zeznania powoda A. G. protokół r. o. zprawy z 22.12.2015 r. – k. 181 – adnotacja 00:12:59, zeznania pozwanego S. B. (1) protokół r. o. zprawy z 22.12.2015 r. – k. 181v. – adnotacja 00:29:43 /

Członkowie Stowarzyszenia nie byli uprawnieni do sprzedaży biletów. Bilety wstępu na festiwal były sprzedawane przez firmę zewnętrzną (...).

/zeznania świadków: A. R. protokół r. o. zprawy z 13.10.2015 r. – k. 164v.-165 – adnotacja 00:06:55, 00:07:44, zeznania pozwanego S. B. (1) protokół r. o. zprawy z 22.12.2015 r. – k. 181v. – adnotacja 00:29:43/

W lipcu 2012 roku (...) sp. z o.o. zawarła z (...) S. B. (1) umowę na sprzedaż biletów na festiwal (...) w Ł.

Artyści festiwalu podpisywali umowy z firmą (...).

/pismo k. 145 , zeznania pozwanego S. B. (1) protokół r. o. zprawy z 22.12.2015 r. – k. 181v. – adnotacja 00:29:43 /

Budżet festiwalu wynosił 1.480.000 zł. Stowarzyszenie zakładało, iż sprzedaż biletów na festiwal wyniesie 240.000 zł, a łączna kwota uzyskana od sponsorów 100.000 zł.

/zeznania pozwanego S. B. (1) protokół r. o. zprawy z 22.12.2015 r. – k. 181v. – adnotacja 00:29:43 /

Urząd Miasta Ł. wypłacał dotacje w trzech transzach, każda kolejna wypłata była uzależniona od poprzedniej.

/zeznania świadka A. R. protokół rozprawy z 13.10.2015 r. – k. 16 5 – adnotacja 00:10:09 /

Głównym gościem festiwalu miał być kompozytor L. S., który otrzymał część wynagrodzenia od Stowarzyszenia. Ze względu na zdrowotnych artysta nie wziął udziału w imprezie, wobec czego niektórzy sponsorzy wycofali się z udziału w festiwalu. Pieniądze przekazane na poczet wynagrodzenia L. S. zostały zwrócone Stowarzyszeniu po długim czasie.

/zeznania świadków: A. R. protokół rozprawy z 13.10.2015 r. – k. 164v. -165 – adnotacja 00:05:59, 00:06:55, 00:09:30, R. M. protokół r ozprawy z 13.10.2015 r. – k. 165v. – adnotacja 00:14:4 0 , 00:17:04 /

W dniu 9 lipca 2012 roku (...) s.c. z siedzibą w K. za wynajmem sprzętu nagłośnieniowego i oświetleniowego wraz z estradą wystawiała Stowarzyszeniu fakturę VAT na kwotę 79.950 zł.

/faktura VAT nr (...) k. 12 załączonych akt o sygn. II Nc 103/13, zeznania powoda A. G. protokół r ozprawy z 22.12.2015 r. – k. 181 – adnotacja 00:12:59/ /

Pomimo wykonania zleconej usługi Stowarzyszenie nie uregulowało należności przysługującej powodom.

/okoliczność bezsporna /

Uzyskane przez Stowarzyszenia w ramach dotacji pieniądze nie wystarczyły na pokrycie kosztów realizacji festiwalu. Pomimo wygranego konkursu na 3-letnią dotację z Urzędu Miasta Ł. Stowarzyszenie nie otrzymało dotacji na kolejny rok, bowiem budżet nie został w całości rozliczony. W związku z tym, że całe wydarzenie się nie zbilansowało, zażądano od Stowarzyszenia zwrotu 230.000 zł. Urząd Miasta Ł. nie otrzymał od Stowarzyszenia w/w kwoty.

/zeznania świadków: A. R. protokół rozprawy z 13.10.2015 r. – k. 16 5 – adnotacja 00:07:44, 00:09:30, R. M. protokół r ozprawy z 13.10.2015 r. – k. 166 – adnotacja 00:18:32, 00:22:14, zeznania pozwanego S. B. (1) protokół r ozprawy z 22.12.2015 r. – k. 181v. – adnotacja 00:47:43 /

Do firmy (...) została przekazana łącznie kwota 411.000 zł na pokrycie honorariów artystów. Kwota ta została pomniejszona o podatek VAT. O fakcie tym został poinformowany Urząd Miasta Ł..

/zeznania pozwanego S. B. (1) protokół r ozprawy z 22.12.2015 r. – k. 181v. – adnotacja 00:29:43, zeznania powoda A. G. protokół r ozprawy z 22.12.2015 r. – k. 181 – adnotacja 00:12:59/

W listopadzie 2012 roku w hotelu (...) odbyło się spotkanie, w którym uczestniczyli R. J. (1), A. R., M. B., Pan K. i S. B. (1). Przedstawiciele Stowarzyszenia poinformowali pracowników firmy powodów o problemach związanych z uzyskaniem pieniędzy od L. S.. Wiceprezes Stowarzyszenia - (...) zaproponował, że zapłaci powodom z własnych środków 10.000 euro, a pozostała należność miała zostać wpłacona wówczas, gdy Stowarzyszenie aplikowałoby o dotację na następny rok. Przedstawiciele Stowarzyszenia informowali stronę powodową, iż warunkiem rozliczenia się przez Stowarzyszenie z Urzędem Miasta Ł. z projektu jest uregulowanie zobowiązania wobec (...) s.c. Powodowie nie wyrazili zgody na częściową zapłatę.

/zeznania świadków: A. R. protokół rozprawy z 13.10.2015 r. – k. 16 5 – adnotacja 00:10:09, R. M. protokół r ozprawy z 13.10.2015 r. – k. 166 – adnotacja 00:22:14, M. B. protokół r ozprawy z 22.12.2015 r. – k. 180v. – adnotacja 00:03:21, zeznania pozwanego R. J. (1) protokół r ozprawy z 13.10.2015 r. – k. 166v. – adnotacja 00:25:28, zeznania powoda A. G. protokół r ozprawy z 22.12.2015 r. – k. 181 – adnotacja 00:12:59, 00:25:06, 00:27:33, zeznania pozwanego S. B. (1) protokół r ozprawy z 22.12.2015 r. – k. 181v. – adnotacja 00:29:43 /

W poprzednich edycjach festiwalu powodowie kilkakrotnie współpracowali z firmą (...) i nigdy nie było problemów z płatnościami.

/zeznania świadków: R. M. protokół r ozprawy z 13.10.2015 r. – k. 166 – adnotacja 00:22:14, M. B. protokół r ozprawy z 22.12.2015 r. – k. 180v. – adnotacja 00:03:21, zeznania powoda A. G. protokół r ozprawy z 22.12.2015 r. – k. 181 – adnotacja 00:12:59, zeznania pozwanego R. J. (1) protokół r ozprawy z 13.10.2015 r. – k. 166v. – adnotacja 00:25:28/

Prawomocnym nakazem zapłaty wydanym w postępowaniu upominawczym przez Sąd Okręgowy w Łodzi w dniu 18 kwietnia 2013 roku w sprawie o sygn. akt II Nc 103/13 orzekał, że pozwane Stowarzyszenie (...) w Ł. ma zapłacić powodom solidarnie kwotę 79.950 zł z odsetkami ustawowymi od dnia 9 sierpnia 2012 roku do dnia zapłaty wraz z kwotą 4.633,50 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

/nakaz zapłaty k. 34 załączonych akt o sygn. II Nc 103/13, zeznania powoda A. G. protokół r ozprawy z 22.12.2015 r. – k. 181 – adnotacja 00:12:59/

Postanowieniem z dnia 25 marca 2014 roku Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi umorzył postępowanie egzekucyjne prowadzone na wniosek (...) s.c. przeciwko Stowarzyszeniu (...) w Ł. wobec stwierdzenia bezskuteczności egzekucji.

/postanowienie k. 30/

Postanowieniem z dnia 28 lipca 2014 roku, umorzono dochodzenie w sprawie doprowadzenia w 2012 roku do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w kwocie 79.950 zł firmy (...) z tytułu niezapłaconej faktury VAT o nr (...), tj. o czyn z art. 286 § 1 k.k. – wobec braku znamion czynu zabronionego.

/postanowienie k. 79 załączonych akt o sygn. 2Ds 287/14 , zeznania powoda A. G. protokół r ozprawy z 22.12.2015 r. – k. 181v. – adnotacja 00:27:33 /

Na skutek zaskarżenia przez współników (...) s.c. w/w orzeczenia postanowieniem z dnia 15 stycznia 2015 roku Sąd Rejonowy dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi wydanym w sprawie o sygn. akt IV Kp 927/14 utrzymał w mocy zaskarżone postanowienie.

/postanowienie k. 96 załączonych akt o sygn. 2Ds 287/14 , zeznania powoda A. G. protokół r ozprawy z 22.12.2015 r. – k. 181v. – adnotacja 00:27:33 /

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie powołanych dowodów.

Sąd oddalił wniosek powodów o dopuszczenie dowodu z dokumentów księgowych Stowarzyszenia (...) oraz dowodu z opinii biegłego z zakresu rachunkowości i finansów na okoliczność ustalenia, jakie środki finansowe Zarząd Stowarzyszenia zgromadził na pokrycie kosztów organizacji festiwalu i czy stworzyły one możliwości zaspokojenia należności powodów, czy Stowarzyszenie dysponowało własnymi środkami na pokrycie planowanych kosztów organizacji festiwalu, a nadto na okoliczność, czy przekazanie środków ze Stowarzyszenia do firmy (...) pomniejszyło wielkość środków na sfinansowanie kosztów festiwalu. Powyższe dowody nie mają znaczenia dla rozstrzygnięcia rozpoznawanej sprawy, bowiem mają jedynie na celu ustalenie działania Stowarzyszenia (...), które doprowadziło do braku możliwości zaspokojenia należności powodów. Przeprowadzenie wskazanych dowodów nie wykazałoby natomiast działania pozwanych na szkodę powodów.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo podlegało oddaleniu.

W pierwszej kolejności wskazać należy, że po stronie pozwanych zachodzi brak legitymacji biernej.

Zarówno w kodeksie spółek handlowych, jak i w ustawie z dnia 7 kwietnia 1989 roku Prawo o stowarzyszeniach (Dz. U. 2015, poz. 1393) brak jest przepisów regulujących subsydiarną odpowiedzialność członków zarządu stowarzyszenia za

jego zobowiązania, tak jak istnieje to w przypadku subsydiarnej odpowiedzialności wspólników spółek handlowych, gdy egzekucja z majątku spółki okaże się bezskuteczna.

Nie oznacza to jednak, że członkowie zarządu są wolni od jakiejkolwiek odpowiedzialności wobec wierzycieli w przypadku niewypłacalności stowarzyszenia. Każdy członek zarządu ponosi bowiem odpowiedzialność za zaległości podatkowe kierowanej przez niego jednostki. Zgodnie z art. 116 w zw. z art. 116a ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja Podatkowa (Dz. U. 2015, poz. 613) za zaległości podatkowe stowarzyszenia odpowiadają solidarnie całym swoim majątkiem członkowie jej zarządu, jeżeli egzekucja z majątku stowarzyszenia okazała się w całości lub w części bezskuteczna.

A zatem w przypadku zobowiązań innych niż zaległości podatkowe, członkowie zarządu nie ponoszą osobistej odpowiedzialności za wierzytelności zaciągnięte przez stowarzyszenia.

Odpowiedzialność członków zarządu stowarzyszenia wynika również z art. 21 § 3 ustawy z dnia 28 lutego 2003 roku Prawo upadłościowe i naprawcze (Dz. U. 2015, poz. 233). Jeżeli stowarzyszenie prowadzi działalność gospodarczą to członkowie zarządu odpowiadają za szkodę powstałą wskutek niezłożenia wniosku o ogłoszenie upadłości w terminie dwóch tygodni od dnia, w którym jednostka stała się niewypłacalna. Strona powoda nie wykazała, że Stowarzyszenie (...) prowadziło działalność gospodarczą i tym samym należy przyjąć, że nie posiadało zdolności upadłościowej, a ponadto niniejsza sprawa nie dotyczy ogłoszenia upadłości Stowarzyszenia.

Mając na uwadze powyższe rozważania, Sąd uznał, że pozwani jako członkowie Zarządu Stowarzyszenia (...) nie ponoszą osobistej odpowiedzialności za zobowiązania zaciągnięte przez to Stowarzyszenie wobec A. G. i E. G..

Sąd nie znalazł także podstaw do przypisania pozwanym odpowiedzialności na zasadzie art. 415 k.c., zgodnie z którym kto z winy swej wyrządził drugiemu szkodę, obowiązany jest do jej naprawienia. Do przesłanek odpowiedzialności na tej podstawie należy zawinione działanie lub zaniechanie określonego podmiotu, wyrządzenie szkody innej osobie oraz adekwatny związek przyczynowy pomiędzy takim zachowaniem a wyrządzeniem szkody.

W przedmiotowej sprawie strona powodowa nie wykazała jakichkolwiek działań własnych pozwanych, a jedynie Stowarzyszenia, które wyrządziły szkodę powodom. Należy bowiem podkreślić, że to Stowarzyszenie zawarło w powodami umowę dotyczącą zorganizowania w Ł. imprezy (...), na podstawie której zleciło stronie powodowej nagłośnienie imprezy, oświetlenie estrady oraz ustawienie zadaszenia. Brak zapłaty powodom należnego im wynagrodzenia wynikał z wycofania się artystów, sponsorów z planowanego wydarzenia kulturalnego, a w konsekwencji niezrealizowania założeń budżetowych przewidzianych na tę imprezę i niepowodzenia organizacji festiwalu.

Pozwani jako członkowie Zarządu Stowarzyszenia nie działali na szkodę powodów. R. J. (1) zaproponował nawet częściowe uregulowanie zobowiązania Stowarzyszenia wobec powodów z własnych środków pieniężnych.

Natomiast S. B. (2) wpłacając na konto swojej firmy (...) łącznie 411.000 zł działał jako organ Stowarzyszenia i za takie jego działanie odpowiada Stowarzyszenie na podstawie art. 416 k.c. Powyższe kwota przekazana została zresztą na pokrycie honorariów artystów, którzy mieli uczestniczyć w festiwalu. Wierzytelność firmy (...) wynikała z zawartej pomiędzy (...) sp. z o.o. z (...) S. B. (1) umowy na sprzedaż biletów, do czego członkowie Stowarzyszenia nie byli uprawnieni i dlatego bilety wstępu na festiwal były sprzedawane przez firmę zewnętrzną T..

Sąd uznał zatem, że pozwani jako członkowie Zarządu Stowarzyszenia (...) nie ponoszą odpowiedzialności za jego zobowiązania, a także nie można im przepisać odpowiedzialności za szkodę, jaką ponieśli na skutek jakichkolwiek działań własnych, a nie organów Stowarzyszenia.

Z powołanych względów Sąd oddalił powództwo.

Rozstrzygnięcie o kosztach procesu zapadło w oparciu o zasadę wyrażoną w art. 98 k.p.c. Na zasądzoną z tego tytułu solidarnie od powodów na rzecz pozwanych kwotę złożyły koszty zastępstwa procesowego w wysokości 3.600 zł

ustalone w oparciu o § 6 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. 2013, poz. 461 ze zm.)